

Lån som förklaring och missbruk av skuldebrev

Det är mycket vanligt att kriminella aktörer hänvisar till lån för att motivera en transaktion eller som förklaring till pengars ursprung. Ord som lån, skuld och revers förekommer i mer än var femte misstankerapport som skickas till Finanspolisen. En genomgång visar att en stor del av rapporterna rör kunder som använder ordet lån som förklaring till en överföring, utan att det finns något faktiskt lån bakom transaktionen. Det är ofta jämna belopp och kan till exempel vara transaktioner som misstänks vara oredovisad lön men har referenstext "återbetalning av lån" i syfte att dölja betalningen och undvika arbetsgivaravgifter och beskattning. I många fall finns också misstankar om falska skuldebrev avseende lån mellan privatpersoner eller företag.

Varning för falska skuldebrev

Finanspolisen vill därför varna banker och andra verksamhetsutövare för oriktiga uppgifter om lån och falska skuldebrev. Några exempel på varningsflaggor och kundkännedomfrågor man bör ställa är:

- Transaktionerna på kontont stämmer inte med villkoren för räntebetalningar och amorteringar enligt skuldebrevet.
- Om transaktionen avser återbetalning av lån, finns det en motsvarande transaktion för utbetalning när lånet togs upp?
- Avtalet innehåller stavfel eller andra slarvfel.
- Endast den ena parten har skrivit under avtalet, antingen borgenären eller gäldenären.
- Vilken är låntagarens och långgivarens relation och vad är syftet med upplägget?
- Har kunden många andra lånetransaktioner?
- Har den som lånat ut pengarna en ekonomi som tillåter detta? En person med låg taxerad inkomst bör exempelvis inte ha möjlighet att låna ut en större summa.

Även arv och gåva används på liknande sätt som förklaring. Många gånger kommer pengarna från utlandet och gåvobrev och andra underlag kan vara svåra att verifiera.

Äkta skuldebrev kan återanvändas

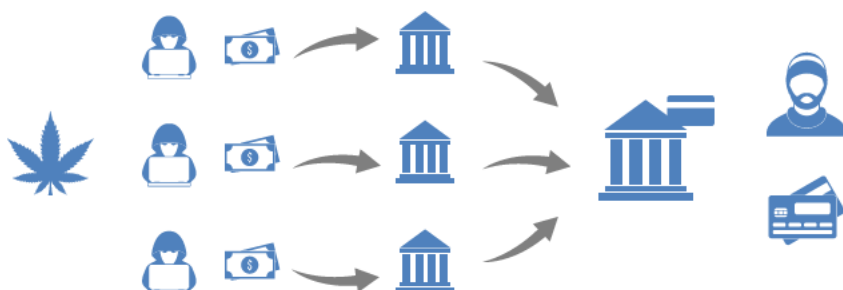
Finanspolisen har också sett tecken på att kriminella aktörer återanvänder äkta skuldebrev flera gånger hos olika banker för att legitimera överföringar.

Det kan till exempel vara ett blancolån i en mindre bank som motiverar varför kunden gör en överföring till eller från den långgivande banken. Eftersom underlaget i form av skuldebrev är äkta kan upplägget vara svårare att genomskåda. Även här kan man dock vara uppmärksam på lånevillkoren och om belopp och datum stämmer med de faktiska transaktionerna.

Inbetalningar till andra personers kreditkort

Ett annat tillvägagångssätt som involverar lån och skulder är kontomålvakter som för över pengar för att betala andra personers kreditkortsskulder. Detta är något som förekommer i rapporteringen till Finanspolisen men där mörkertalet bedöms vara stort. Om information om avsändaren inte automatiskt följer med transaktionen kan det vara svårt för den mottagande banken att upptäcka. I de fall det görs inbetalningar från konton i andra institut kan det behövas en förfrågan om motpartsuppgifter till avsändarbanken. En varningssignal kan här vara om inbetalningar görs från flera olika konton och institut. Ytterligare en varningsflagga är om det görs insättningar som överstiger skuldbeloppet så att kunden får ett tillgodohavande på kortet.

Avsaknaden av motpartsuppgifter i transaktioner mellan olika institut innebär en allvarig sårbarhet som gör det möjligt att tvätta pengar med enkla upplägg. Genom exempelvis överföringar till kreditkort kan aktörer inom den organiserade brottsligheten använda brottsvinster i den legala ekonomin med relativt liten risk för upptäckt.

Information om motpart saknas ofta i misstanke rapporterna till Finanspolisen, trots att uppgifterna finns tillgängliga eller kan inhämtas av den verksamhetsutövare som rapporterat. Det är av stor vikt att inkludera motpartsuppgifter i rapporteringen eftersom det annars begränsar Finanspolisens möjlighet att analysera och dra nytta av informationen.

Finanspolisen
Telefon: 010-563 41 80
Epost: fipo@polisen.se